

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălămate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administraținea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măceșarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarilor Nr. 43.
Epistole nefrancațe se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
șă-care publicare.

Sinodul arhidieceșan.

(Urmare.)

Ședința X (15 Aprilie.)

Dep. Dr. N. Pop: Înalț presidiu! Mărit Sinod! Motivele, cari au îndemnat pe d. dep. D. Manole a face interpelețiunea cunoscută, sînt ceva mai îndepărtate de vederile acestui sinod. Correspondența din „Pester Lloyd” presupune lucruri întempletate aici în centru, despre care sinodul de față n'are cunoștința și cari au deșceptat mari nedumeriri în părțile atâră de Sibiu. De aceea s'a acceptat cu drept cuvânt că s'au să se desavueze articoli compromițători din „Pester Lloyd” s'au să se justifice starea lucrurilor. Nimic nu s'a făcut în privința aceasta. Atențiunea membrilor din afară a devenit din ce în ce tot mai încordată și s'a născut în toți dorința a sci cum stă lucrul. D. dep. D. Manole a dat prin interpelețiunea s'a numai espresione unei dorințe generale nutrite și de alți mulți creștini de ai nostri din toate părțile. Valoarea propunerii de sub discutiune o vom pute-o dejuceada numai privindu-o de un eflux natural al dorinței indicate.

La interpelețiunea a urmat respunsul Escelenției Sale. Acesta, prescurt și făcut cu multe reserve, cari sînt de natură în loc să delătureze, încă se îmulțescă nedumeririle ce s'au ivit. Din motiv, că estiunea a ajuns prin respunsul Escelenției Sale într'un stadiu nou și că nedumeririle cresc, află cu cale și în interesul bisericeii noastre să desfășurăm estiunea după meritul ei și după cum pretinde onoarea și demnitatea noastră. Propunerea de față nu înțesce alta decât o deslegare a estiunii deamă de noi. Propunerea aceasta nu s'a desvoltat de ajuns, de aceea nici nu o putem lua dela ordinea dîlei; trebuie să dăm o cale legală, ca să i se vadă intențiunea cea bună. Modalitatea, că Escelenția Sa se ne facă descoperirile ce le-ar avé aici în sinod nu-mi convine; de făcut se le facă Escelenția sa, nu însă aici în sinod. În privința modalității mi-ăși permite a mă pronunța așa: din sinul sinodului să se delege căți-va membrii cari se meargă la Escelenția Sa și într'un cerc mai strins, să aplice lucrul; Pe lîngă acest amendament sînt pentru propunerea d. dep. D. Manole. Nemulțămirea a luat dimensiuni mari din care cauză noi cei din provincie sîntem datari a stărul pentru lămurirea lucrului.

Dep. Dr. I. Borcia: Voui fi foarte scurt. Înainte de toate îmi permit a mă declara pentru propunerea d. dep. D. Manole. Este greșită părerea, care susține, că corporațiunea cea mai înalță din arhidieceșan, ar fi de vină la cele ce se întempletă. Părerea aceasta e formulată în sensul correspondenței din „Pester Lloyd”; din ea transpiră sensul correspondenței. Nu noi, ci acei denunciați, ori-cine ar fi, acei-a au vrut se aducă în fața lumii rufe mănjițe, de și nu sînt. Acei-a au voit să nimicească pacea și bunalînțelegere din biserica noastră. În împregiurarea aceasta zace vina și nu în libertatea

bisericeii noastre garantată prin constituțiune. Față de acestea s'a făcut cu drept interpelețiunea cunoscută. Dacă respunsul Escelenției Sale era pozitiv și dacă nu ne-ar fi lăsat prin acela în nedumerire și mai mare, ași înțelegem să trecem la ordinea dîlei presté propunerea aceasta. Așa însă are propunerea de față sens și intențiunea cea mai bună. Nu sum nici pentru aceea că Escelenția Sa se ne faca acum numai decât descoperirile ce le-ar avé de făcut. În privința modalității fac amendamentul: Escelenția Sa se facă descoperirile, ce le-ar avé de făcut, până pe sesiunea viitoare.

Presidiu! Din cele ce s'au dat cu privire la respunsul ce l'am dat la interpelețiunea d. dep. D. Manole s'ar pără a transpira presupunerea, că eu ași fi avut cunoștință despre articoli publicați, încă înainte de publicarea lor. Să poate că respunsul meu, așa precum e stilisat, s'îndreptătescă la astfel de presupuneri. Spre delăturarea ori-cărui fel de banuili și îndoeli în privința aceasta declar solemn, că n'am avut nici o cunoștință de articoli din „Pester Lloyd”, că n'am sciut nimic de ei înainte de a apăre și că disapprobă cele dise în acei articoli. (Voci: Se trăiască!)

Dep. P. Cosma: Cele ce le-au dîș d. dep. Borcia în motivarea părerei sale se referesc fără îndoială la aceea ce am dîș în estiunea ce ne preocupă. Eu nu am scișut că constituțiunea noastră, ci noi, cari ne folosim de ea sîntem de vină la cele ce se întempletă.

Propunerea pentru inchecarea desbaterii se primesc avênd drept de vorbit numai acei membrii, cari s'au insinuat înainte de primirea acestei propuneri.

Dep. T. Gheaja: În principiu nu sînt în contra propunerii d. dep. D. Manole, nu aștept însă dela el rezultatul dorit. Causa nedumeririlor existente o află eu în împregiurarea că referințele între presidiu și membrii consistoriului nu sînt regulate. S'a așternut, precum sci, un supplementul regulamentul pentru afacerile interne. Eu pun pe acest supplement mare pond, căci cred, că prin acela toate afacerile vor lua altă cale mai mulțămitoare. Precum am așteptat până acum să așteptăm și de aci înainte încă puțin, până se va pune în lucrare regulamentul completat. Sprijinesc propunerea pe lîngă amendamentul făcut de d. dep. Dr. I. Borcia.

Dep. A. Trombițaș: În merit s'a discutat estiunea pro și contra încă puțin ar mai fi de dîș. Un singur moment ar mai fi dară de adaus și acesta o împregiurarea, care me face se iau și eu cuvêntul în estiunea aceasta. Nu convine, ce e drept, a se aduce aici în sinod vorbe de pe strade. Altfel stă însă lucrul cu vorbele exprimate în cercul membrilor sinodali. Atât dignitatea și vada bisericeii noastre, cât și a unui-a sau altui-a dintre membrii consistoriului pretinde, ca vorbe exprimate în cercurile normative să se aducă înaintea sinodului. În cercuri sinodale am aștit exprimându-se, ca articoli din „Pester

Lloyd” ar fi emanat de aici din centru. Aceasta e o invinuire mare asupra consistoriului, ca centru. Spre lămurirea acestei aserțiuni și pentru ca se dăm ocaziune acelor membrii a-se potă dovedi nevinovăția sprijinesc comisiunea propusă de d. dep. Dr. N. Pop.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiin, în 10 Maiu.

Desbaterea asupra condițiilor de pacificațiune în casa deputaților Ungariei nu s'a terminat. În ședința de Vineri min. pres. Tisza a descoperit scopul final al ocupațiunii. Din apocalipsa ministrului s'ar vedé că ocupațiunea este identică cu aneștinuina a provinciilor Bosnia și Erțegovina. Foia oficială din Seraievo publică statutul despre organizațiunea trupeii bosniaco-erțegovine. Asentarea se incepe în 24 Maiu n.

Cestiunea dunăreană este strămutată acum din camerile României în sinul comisiunii europene dela Galați. „Polit. Cor.” anunță că delegatul României, într'una din ședințele din urmă ale comisiunii europene, a propus că vasele staturilor, cari nu sînt ripene, și cari nu sînt vase de mare să fie supuse autorităților staturilor ripene și că documentele naționale, care li se da mai înainte de consiliul respectiv să nu mai aibă valoare. Propunerea aceasta, dice „Polit. Cor.” este contradisă cu deosebire de puterile apusene.

Scirile dîarelor vieneze că Cogałnice anu ar avé se între în cabinetul Pomâniei le declară acum aceleși dîare ca netemeinice. Sesiunea parlamentară în România este prelunțată până la sfêșitul lunii lui Maiu.

Diua aniversară a încoronării regelui României se va serba în Bucuresci și în țeară bisericesc și milităresc. Regele a venit anume spre scopul acesta dela Sinaia la Bucuresci.

Principele Bulgariei se află în Petersburg. Mai multe dîare respândiră fama că va abdice și va face loc pe tronul Bulgariei unui principe Danez. O telegramă datată din Petersburg din 20 Maiu înfățișează situațiunea lui Aleksandru de Battenberg pe tronul Bulgariei cu totul altfel. Hitrovo, Criloff și alți ruși în funcțiuni rusesci sau bulgare pe teritoriul Bulgariei sînt în stadiul de a le părăsi. Principele se întoarce la postul seu prin Viena.

Încoronarea țarului Alexandru III, care se dice că va fi în 5 Septemvru, s'a amânat de nou.

Discursul

deputatului Mich. Polit finit în dicta Ungariei la 15 Maiu n.

(Încebere.)

Dar și dintr'alt punct de vedere situațiunea noastră în Bosnia și Erțegovina e un ce teribil. Jucăm un rol teribil față cu Europa, față cu acele popoare și față cu noi înșine. Europa ne-a însărcinat să creăm acolo o stare regulată și civilisată, noi însă ester-

minăm cu sabie și foc acele provincii și escuțăm mandatul european prin sânge și ruine.

E teribilă aceasta situațiune, pentru că putem dice că în timpul cel scurt de când ținem ocupate acele provincii, noi culegem mai multă ură decât a cules Turcul în cincii veacuri. (Înaritate în stînga estremă.) În Bosnia și Erțegovina nu e astăzi un stat mai urgisit decât Austro-Ungaria, da, cea mai urgisită monarhie în întreagă peninsula balcanică e monarhia noastră. Și ce e mai trist este, că această ură se așită contra Ungariei, contra rassei maghiare. (Așa e! din stînga estremă.) Vê întreb, este în interesul Ungariei, al semniției maghiare, ca să se așite ura contra ei? Eu am fost și sînt și astăzi de opiniunea, că Ungaria, semniția maghiară, are un interes eminent la autonomia, independența, libertatea acelor popoare. (Așa e! din stînga estremă!)

S'a dîș aici adeseori, că noi nu sîntem dușmanii acelor popoare, ba dorim libertatea, independența lor, însă sub o condițiune: ca ele să nu fie uneltele Rusiei. (Așa e! din dreapta.) Și în legătură cu aceasta însuși dl ministru president a riscat la o ocaziune frasa, că dînsul nu e dușmanul Slavilor, ci al panslavilor. (Așa e! din dreapta.)

Vê rog de iertare, să ne lămurim asupra acestui lucru și să ne nu jucăm cu cuvintele. (Să aștim!) Acela cari iau Slavilor orientali în nume de truș simpatiiile lor rusesci se află în contrast cu sine însuși, se miscă într'un cercul vițios. Vê rog se cumpeniți bine, pe câtă vreme Slavii orientali sînt asupriți nu se gîndesc nimenea se facă ceva pentru libertatea lor, mai puțin se gîndesc Ungaria. Se dice, că e foarte bine așa. Dar îndată ce aceste popoare se rescoală și se luptă pentru libertatea lor, se ande deviesă că la spatele lor stă Rusul, că ele nu se luptă pentru libertate. Dacă lucrul stă astfel, apoi Slavii orientali, ca se nu mai potă fi acușati de simpatii rusesci, ar fi siliți să rămân în sclăvie. Cine se află în stare strimtorată, nu întreabă, de unde vine ajutorul, ci-l folosese. Și dacă Slavii se luptă pentru libertatea lor și dacă Rusul le îmbie ajutorul său, ei sînt îndreptățiți a se folosi de ajutorul rusesc. Vê voi spune un esemplu. Dacă Rușii făceau în anul 1849 un volte face contra Austriacilor și-i atacau împreună cu Maghiarii, ar fi refusat oare Maghiarii ajutorul? Eu cred că Ludovic Kossuth l'ar fi primit cu bucurie. (Mișcare.)

Deci se fim justii față cu acele popoare și se nu dîcem, că de câte ori se rescoală pentru libertatea lor, totdeauna a la spatele lor pe Ruși, ci să dîcem, că popoarele aceste se luptă pentru libertatea lor. În celo din urmă însă eu dîc, că nouă ne poate fi indiferent, ce simpatii au aceste popoare. Pentru noi lucrul principal este ca aceste popoare să formeze prin libertatea și independența lor un oare care zid despărțitor între noi și Ruși. S'ar puté dice că acest zid e foarte slab și aceste popoare nu sînt decât avangarda Rusiei. Eu v.

guri cu Rusia — dacă vom triumfa alături cu Germania asupra Rusiei ar fi o mare iluziune a cugeta că organizațiunea actuală a Ungariei ar rămâne așa cum e, ar fi o iluziune a crede că Germania cea mare și unită ar părăsi planurile, cu cari Austria germană în curs de voacuri a încercat pe Maghiari. D-aci este o armă cu două tăisuri aceasta și se nu dorim ca se întrevină aceasta eventualitate. Încât pentru noi Slavii, în cele din urmă, dacă vor și fi învinși Slavii, Germanul tot nu va pute absorbe 80 milioane de Slavi, dar cumcă Maghiarul va pute se existe față cu Germania cea mare, aceasta e mare deosebire. Încât pentru noi Slavii din Ungaria se poate ca în urma unei așa mari eventualități să ajungem la o stare mai bună sau și la una mai rea. Noi însă nu avem dor de o asemenea străformare, pentru că noi ne aducem bine aminte, că strămoșii noștri au fost fericiți în aceasta patrie. Ne reamintim, că de fericiți eram până când domnia de răsă nu a fost ridicată la principiu de stat.

Eu cred că aceasta politică de răsă maghiară nu e fericită. Maghiarul nu are în această lume largă nici frați, nici rudeni, nici amici. Deci pentru ce se nu strănucescă a câștiga amicitia acestor popoare, acestor naționalități, cari au trăit cu noi împreună o mie de ani zile bune și rele, cari și-au jertfit pentru patria aceasta viața și sângele? (Înterumperi din stânga extremă: În anul 1848!)

Aceasta este adevărată politică pentru Ungaria, nu însă aceea, ca se se rașine pe popoarele Austriei. Aici am trebui se creăm un stat central și prin aceasta am fi scutiți contra ori și căru peric. Cum am și, afacerea bosniacă nu e a dus într' un fundătură. E o nenorocire acersta pentru Serbi, dar e nenorocire și pentru Ungaria. (Adevărat! așa e! din stânga extremă.) Ungaria n'are lipsă de Bosnia și Erșegovina pentru că Ungaria nu voiesce a cuceri și sugruma popoare. (Așa e! Adevărat! din stânga extremă.) și dacă Austria voiesce aceasta, ea nu poate pretinde dela Ungaria, ca aceasta să-i eprișnească planurile ei de cucerie.

Astfel am trebui să ne afirmăm politica noastră orientală, să ne simm a ne câștiga prietinia acelor popoare, să aruncăm în cumpănă autoritatea noastră, ca să le câștigăm libertatea. (Aprobări în stânga extremă.)

Eu voi cuprinde adevărată politică ungurească în două cuvinte: Amicitie cu popoarele orientale; acuitabilitate, dreptate către naționalitățile de aici. (Aprobări în ambele stângi.) Aceasta e adevărată politică ungurească și fiind că proiectul de față greșesc în ambele direcțiuni contra interesului Ungariei: eu nu'l pot primi nici din punct de vedere serbesc nici din punct de vedere curat maghiar. (Aprobări în ambele stângi.)

Cestiunea Dunărei în camera României.

Ședința Camerei dela 1 Maiu.
Interplațiunea lui Vernescu.
(Încearea)

Dor, așa fi putut să mărginesc asupra acestor considerațiuni fără a mai aduce un cuvânt, căci el ar fi de ajuns ca să arate dlor ministri că nu ar putea să ne împute că o pozițiunea nu și face datoria în cestiuni mari naționale de a veni să spună ceea ce cugetă, deși noi am fi fost în drept să cerem ca mai întâiu guvernul să se fi arătat cugetările sale, ca unul ce este în pozițiune de a cunoașe mai bine cestiunea și facele prin care ea a trecut. Dar fiindcă trebuie totdeauna Corpurile legiuitoare să se pronunțe într'o cestiune așa de însemnată, ca ele să fie cu desăvârșire lăumate, ca guvernul și țara să aibă același cuget, să

aibă aceeași linie de conduită, căci este aceeași luptă pentru apărarea unui drept și mai cu seamă a drepturilor noastre suverane (aplause), voi să fie o comunitate de idei, voi să fie aceeași acțiune, căci, fiind aceeași acțiune, guvernul va fi mai puternic decât izolat, ori cât de patriot, ori cât de lăumiat ar fi acel guvern. Așa doresc se să urmez în cestiuni naționale. (Aplause.)

Sânt multe lucruri cari ne despart, și unele crează un abis între noi. Dar nu este timpul să licuim după această socoteală cu ocaziunea acestei mari cestiuni. (Aplause.)

O voce. Așa fac Români totdeauna.

D. G. Vernescu. Dlor, nu acușăți pe nimeni, fiindcă am ascultat două zile în senat, și n'am vădut pe nimeni ca să se dea înapoi dela apărarea intereselor țerei. Neînțelegeri, estiațiuni au venit din partea tuturor, și din partea guvernului. Nici guvernul nu a spus ce voiesce în cestiunea aceasta.

D. G. Cantilli. Nu a fost așa.

D. Ministru de justiție. A re-mas istoria.

D. G. Vernescu. D-v. aprobați cuvintele mele că într'o cestiune națională trebuie ca toți să luptăm împreună, și astași, chiar când așa fi greșit cu toate că eu nu spun decât ceea ce am vădut și ceea ce am auzit, dar chiar când așa fi greșit în afirmățiunea mea, d-v. înșiși s'constat că este o deosebire între noi? Apoi nu am vădut aceasta și protestez că așa fi d'ac și că ar fi fost oameni cari nu ar fi voiesc să apere drepturile țerei în Senat.

D. A. Lahovari. Guvernul n'a arătat drepturile țerei. Aceasta o voi de-monstra.

D. G. Vernescu. Drepturile țerei s'au apărât până acum și de guveru și de țeară (aplause.)

Astași, însă, când se votează această cestiune, noi sântem datori să spunem guvernului cum trebuie să apere aceste interese, să i o spunem într'un mod categoric și clar, încât să nu fie loc la echivoc, și dacă guvernul va alucea pe o altă cale, va sei încă dela început că Adunarea l' va desapoba (aplause.)

Estă tot ce voiesc să șic eu.

Dlor, se nu să șică că în tratatul dela Berlin s'au făcut oare cari rezerve. Eu am auzit cu părere de rău dela un om oficial că prin tratatul dela Berlin s'au făcut rezerve, și anume prin art. 55.

Să șic că s'ar fi rezervat prin art. 55 dreptul comisiunei europene de a face sup. praveghere pe Dunăre. Și dlor, trebuie să mărturisesc că acest limbagiu l'ă ținut și delegatul nostru. În comisiunea dunăreacă delegatul nostru a făcut o deosebire între aplicațiunea regulamentelor și între supraveghere, căci delegatul nostru a șic: veți putea supraveghia; nu puteți însă să formați comisiunea mixtă pentru aplicarea regulamentelor.

Estă ce a șic delegatul nostru și căt ea d'ice și guvernul. Și aci, dlor, mă înscriu și în contra delegatului și mai puțin în contra delegatului decât în contra guvernului. El nu a intrat în detaliu, nu a spus cum are să facă supravegherea, n'a caracterizat-o și înțelegeți prea bine că, el vorbind într'un mod vag de supraveghere, nu a compromis nimic. Ași fi dorit ca tot același lucru să se fi făcut și de către guvern; mi se pare însă că guvernul n'a urmat tocmai aceea cale.

Dlor, ce se dă prin tratatul de Berlin comisiunei europene? Se dă facerea regulamentelor de navigațiune, de poliție fluvială și de supraveghere, și am auzit șicându-se că prin aceasta chiar se dă comisiunii europene facerea regulamentelor de supraveghere, i se confiază supravegherea.

Această argumentațiune, nu numai că nu e justă, dar e și nenorocită, căci pe acest teren s'ar putea merge până la capăt și s'ar putea șic: dacă s'a confiat comisiunii europene facerea regulamentelor, i s'a confiat și executarea lor, și aplicarea lor pe Dunăre, ceea ce nu este esent, atât pentru cuvântul că nu rezultă din termiini expresi ai tratatului dela Berlin, acestea fiind lucruri cari trebuiau amuse șic, dacă în adve-răci se să răpia acest drept; căt și pentru alt cuvânt, pentru că nu vine în ajutoriu

protecoalele ca să ne dovedească că aceasta nu s'a șic de nimeni la congres. În adevăr, dlor, ce d'ice la conferințe cel mai interesat în cestiune? El propune în privința supravegherii ca comisiunea europeană să delege un comisar care să facă supraveghere. Va să șică a fost departe de a crede că supravegherea ar fi putut fi dată unei comisiuni mixte, și aceasta nu rezultă cătuși de puțin din tratat. Ce înseamnă însă delegațiunea pe care o găsim în tratat? Înseamnă într'un mod pozitiv că atunci nu era vorba de a putea constitui, de o comisiune care să aplice regulamentele pe Dunăre și se facă supravegherea, și se vedea din cuvintele plenipotențiarului austriac că drepturile noastre de aplicare a regulamentelor rămân intacte și că comisiunea europeană avă să numească un simplu delegat pour veiller. Estă tot ce se propunea atunci. Și ce va se șică se veghezie pentru aplicarea regulamentelor? Credeți că aceasta va să șică că aceea comisiune se va pune în raport cu inspectorii, sub-inspectorii, ori căpitanii noștri de porturi și să le spună cum se aplice regulamentele? Nu. Aceasta înseamnă un lucru, ca de departe acel delegat să se uite cum se aplică regulamentele, în tocmai după cum se veghează ca să se aplice cu scrupulositate tratatele încheiate între două puteri de către consuli sau ministri plenipotențiar. În loc de aceasta, Austria pusec să se numească din sinul comisiunei europene o comisiune care să veghezie, ca să se pună în raport direct cu agenții noștri inferiori. Și înțelegeți ce va să șică aceasta. Când noi am avea se numim pe inspectorii, sub-inspectorii, ori căpitanii de porturi în aceste condițiuni, noi vom face aplicarea regulamentelor, căci acești agenți ai noștri se vor pune în contact direct cu aceea autoritate, lăsându-se la o parte guvernul. Acea autoritate să și facă observațiunile sale către agenții noștri pentru executare, ea se dea direcțiunea, ea se vașă dacă este bine sau nu, ca se propună destituirea acestor agenți.

Înțelegeți foarte bine, dlor, că o astfel de supraveghere ar echivala cu aplicarea regulamentelor de alții pe pământul nostru. Așa dar nu putea să concedă d. ministru acest drept de supraveghere printr'o autoritate constituită a aplicării regulamentelor în țara noastră, căci aceea supraveghere s'ar confunda cu aplicarea regulamentelor chiar, și de geaba vă știți se nu primii comisiunea, căci în mod tactic regulamentele vor fi aplicate tot de străini, când aceea autoritate constituită se va pune în raport direct cu agenții noștri inferiori. Și cu modul acesta vor viola drepturile de suveranitate ale acestei țeri.

Dacă guvernul a făcut aceste concesiuni, mi se pare că a șic. Creed însă că guvernul în raporturile sale oficiale cu stremii n'a mers până acolo și că a vorbit tot ca delegatul nostru din comisiunea europeană, numai de veghezie și dela aceea veghezie eu nu mă dau în latură, voiesc veghezie tuturor, dar se veghezie astfel cum se veghează când se face un tratat între puteri suverane, căci și noi sântem o putere suverană și prin urmare se nu ni se atingă dreptul nostru cu aceea supraveghere, se nu se institue o autoritate care se ordone agențiilor noștri, (aplause.)

Estă, d-lor, ceea ce nu primim noi și nu cred că guvernul se fi concedat, căci dacă a concedat, atunci lupta este în formă numai, căci în fond este perdută.

Dar ni se va șic: de ce această luptă? Înțelegeți foarte bine că acei cari sânt interesați, acei cari voiesc să aibă preponderanță absolută asupra Dunărei să nu doarească se aibă nici măcar șicane și de aceea comisiunea, dacă s'ar crea, fie numită numai pentru supraveghere, este de natură a aduce neconținut conflicte nu numai dela aceea comisiune cu noi, dar chiar și între toate puterile cari sânt interesate pentru libertatea navigațiunii pe Dunăre (aplause.)

Aceste sânt părerile ce am eu în cestiunea de față și terminând șic, că așa dori ca și guvernul, acum cel puțin la sfârșit să se spună cari sânt și părerile sale. Guvernul trebuie să le spună, pentru ca să fie lăumit și despre opozițiune și despre majoritate că va seonda în luptă pentru res-

pectarea drepturilor țerei. Dar trebuie recititate; trebuie să vorbească și guvernul și să liniștească și pe opozițiune, căci dela majoritate are încrederea. Spună dacă este unit cu țara în această cestiune, căci aceasta nu e o cestiune din cele ce se tratează pe acum și care dacă se va trata în țara mare se compromise; aci este vorba de respectul drepturilor țerei, și mi se pare că țara aceasta nu va voi se concedă nimic din drepturile ei. De aceea șic că nu este permis guvernului să tacă, să se nu spună tot și absolut fără nici o rezervă.

Ni s'a mai șic că poate să se fi primedie în această cestiune, am fost amenințați că se poate că puterile comisiunei europene să se întindă dela Galați înainte încă până la Porțile de fer; cu alte cuvinte, că dacă noi am persista a apăra în tot drepturile noastre fără a face concesiuni, avem să vedem într'un moment dat că, dela gurile Dunărei până la Porțile de fer, principiu suveranității pentru România este desființat; căci dv. știți că dela Galați și până la gurile Dunărei nu mai este vorba de suveranitatea României; comisiunea europeană lucrează ca suverană.

O amenințare mai gravă de cât aceasta nu se poate face; dar lucrul așa grav noi șicm că nu se poate face cu ușurința cu care se șic; și de aceea, pentru că în voi să sacrificăm drepturile țerei, ar fi în drept puterile să ne șică: deși noi nu am prevădut în tratat aceasta, dar vă luăm și acele drepturi.

Însă cum au să ne ia acele drepturi? În comisiunea europeană? D. Barré și cei l'alții ar putea să ne ia acele drepturi? Aceștia sânt glume, și asemenea glume, nu se pot face cu țara. Ori-cât de mici am fi, tot am putea să ne mișcăm și noi, să protestăm să ne apărăm și să ne luptăm în contra acelor cari ar voi să ne răpească drepturile noastre (aplause). Nu este cu puțință să nu afirmăm aceasta de cât atunci când așa crede că această țară este moartă moralmente. Eu cred că ea se va mișca și nu va lăsa să se o calce nici un drept pe această cale, cu toate că sânt sigur că nu se va găsi nimeni așa de nedrept ca să ni le calce.

D-lor, așa înțelege că Europa, neavând încredere la început, să ne ia dreptul de a face regulamentele cu Europa, și făcând așa mai înțelege chiar ca Europa, veșdând interesele ei compromise pe Dunăre, să se nu uite la drepturile noastre suverane și se ne ia și dreptul care îl avem dela Galați până la Porțile de fer. În 'ce ca însă? Atunci când noi n'am aplica cu bună credință și fidelitate regulamentele cari sânt făcute de comisiunea europeană. Când ne ar fi pus la încercare și noi am fi compromis aplicarea regulamentelor eu rea credință, înțelege că interesele europene se primeze drepturile noastre chiar suverane și se despoze Europa de aceste drepturi. Dar încă dela început Europa să șică că vrea să ne răpească toate drepturile; aceasta nu se poate.

D-lor deputați, termin șicând un singur lucru, ca comisiunea mixtă de care se vorbește neconținut, nu are nici o rațiune de a fi. Comisiune mixtă pentru ce? Pentru aplicarea regulamentelor? Dar în privința aplicării regulamentelor, tratatul de Berlin ne șicând nimic — și aceasta este spusă chiar de agentul Austriei, în o altă ocaziune, tratatul neprevădând nimic, puteți face altceva de cât cea ce se face în general în casuri de asemenea natură? Care este dreptul țărilor riverane în privința aplicării regulamentelor? Ca fie care țară riverană se aplice regulamentele pe teritoriul ei. Acest drept cum se poate schimba? Prin o dispozițiune internațională. Luatu-s'a o asemenea dispozițiune? Nu s'a luat; prin urmare avem dreptul intact de a aplica regulamentul pe pământul și în apele noastre.

Înțeleg d-lor, să se facă regulamentele de către riveranii între ei, fiind că trebuie o uniformitate, trebuie aceiași principii; dar când este vorba a aplica nișce regulamente uniforme, nu înțeleg cum miși duce eu să șic vecinului meu: vino tu de la aplică la mine și eu voi veni să te aplic la tine. Ba încă și mai mult, să șicm și un străin, care să aplice acele regulamente.

D-lor, comisiunea mixtă este afară din tratatul de Berlin, afară din drepturile suverane ale fiecărei țări, prin urmare de unde am lua-o? S'a știu că este vorba de interesul unuia din părți, s'a știu că Austria mai cu samă are interes în navigațiunea acestui riu, fiind că face comerțul întins pe Dunăre. Apoi, d-lor sub cuvântul acesta ar putea să dispară toate drepturile țărilor riverane asupra unui riu, care ar perurge mai multă stare, fiind că ar putea să vie alte puteri precum, Franca, Anglia etc. și pentru cuvântul de desvoltare a intereselor sale comerciale, să răpăscă drepturile suverane ale riveranilor. Aceste puteri pot să dică: Avem interes să plutim pe Dunăre, prin urmare putem să ne facem stăpâni pe ea. Dar acest drept nu este recunoscut de drept internațional, nu este prevădit în tratatul de Berlin și nu înțeleg cum mai poate să fie vorba de o comisiune mixtă chiar în privința riveranilor.

Am terminat, d-lor, ce aveam să dic în această chestiune. Rămâne ca dv. în înțelepciunea dv, pentru că au fost și pot să fie multe învoii, justificate până la un punct, să binevoiți ca prin o propunere s'au prin o ordine de răz să arătați care este chipul dv. de a vedea în această chestiune, în cât mână, poimâne, să nu se învoace echivoceități asupra cuvintelor cari s'au spus; să se scie direcțiunea pe care a dat-o Camera guvernului și să se scie ce cugăta aceasta țeară pentru că nu este bine că guvernul să fie la stă singur în față cu streinii într-o chestiune așa de importantă (aplaus prelungit.)

Varietăți.

* **Escelența Sa Preas. Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul**, după cum s'ntem informați, pleacă ați la 10 oare de seară la Cosna, în vecinătatea Bucovinei, spre a sânti biserică de acolo.

* (Afaceri bisericesci.) Eri s'a întrunit consistoriul arhiepiscopian în plen. Membri, ni se spune, realeși și aleși în senatele scolastic și episcopesc au de pus jurământul. Constituindu-se apoi consistoriul în plen a proces la agențele puse la ordinea țăile dintre care amintim pe cea privitoare la întregirea posturilor vacante de protopresbiteri. De astădată vor veni la rând pețile Sibiului, Sălștei, Iiei și al Dejului.

* (Sciri personale) **Comandantul militar din Transilvania Generalul de cavalerie baron Appel** a sosit în 18 Maiu n. la Cluj cu scop de a inspecționa garnizoana de acolo.

* La cele ce leam scris în foia noastră din 8/20 Maiu v. titlul „comuni cațiune înlesnită” mai adaugem următoarele:

Din 15 Maiu n. s'vor da la toate stațiunile mai însemnate a căilor ferate din statul nostru: la calea ferată din Țeara de jos, la cea dintâi cale ferată din Transilvania, la calea ferată din Cașovia — Oderberg și cea dintâi cale ferată din Nordostul Ungariei bilete pentru dus și întors (tour și retour) încât stau respectivele stațiuni în comunicațiune una cu alta. Ce ocol are să făcă călătorul depinde de la voia d'nsului, și biletele s'vor acomoda foarte scudețe și condițiunile incurcul călătoriei foarte favorabile. Cu aceste bilete dedus și întors e îndreptățit posesorul a călătorii cu ori care din acelea trenuri, care au cele 3 clase corespunzătoare (I, II, și III Clasă). Valoarea lor durează 40 țile, în care timp călătoria se poate continua după plăcere fără întrerupere. Pentru copii nu s'vor micșorează prețurile, și povara liberă e interzisă. Totuși e permis călătorului a duce cu sine în cipeu atăta povară, câtă incomodează pe companioni săi de drum. Biletul de dus și întors s'vor da numai pentru o călătorie în faptă, (dus și întors s'vor

înțelege) peste 300 kilometri, totuși poate cine va să călătorească și mai mult sau pe undă au mai umblat sau pe căi laterale pe unde trebuie să se ia și acea posibilitate în considerare ca de dus și întors biletul s'vor poată folosi și la întorcere (retour). Aici exemplum 2 ture:

I. Sibiui, Coșpa, Cluș, Oradia-mare P. Lădăni, Debrețin, Nyiregyhaza, Szerencs, Mișcolț, Hatvan, Budapesta Szolnok Csaba, Arad, Alba-Iulia, Teiuș Coșpa Sibiui.

II Clasă 37 fl. 80 cr; III clasă 19 fl. 10 cr;

2. Sibiui, Coșpa, Teiuș, Alba-Iulia Pișchi, Petroșeni, Pișchi, Arad, Csaba Oradia-mare, Cluș, Coșpa, Sibiui.

III Clasă 27 fl. 80 cr; III clasă 19 fl. 10 cr;

Din aceste exemple s'vor putea vedea cât de efine sunt biletele de dus și întors. În modul acesta ni s'vor dăca oare și călătorii cu spese nelnsămănte prin întinuturile cele mai frumoase ale Ungariei și a cunoaște angusta noastră patrie. În ce privesc locul, pe unde vrea să călătorească cineva aceasta se poate aduce la cunoștința casarului pentru persoane cu câteva țile mai nainte.

În fine să face cunoscut, că acum cu trenul de dimineață s'vor vând bilete de classa I și II pentru stațiunile românești și adică:

	I. Clasă.	II. Clasă.
București	51 fr 30 cr.	36 fr 70 cm
Galăț	74 „ 20 „	53 „ 90 „
Ploiești	44 „ 10 „	31 „ 30 „
Câmpina	38 „ 90 „	27 „ 40 „
Brăila	68 „ 45 „	49 „ 55 „
Buzău	54 „ 05 „	38 „ 75 „
Sinaia	34 „ 75 „	24 „ 25 „

* (Maial.) se va arangia în favoatul societății de lectură „Julia” de „Junimea Română” dela universitatea Francisc Isif I. din Cluj la 25 Maiu st. n. 1882 în grădina „Stadler”. Inceputul la 5 oare p. m.

Comitetul organizator:
Iuliu Herbay, președinte
Laurentiu Pop, secretariu
Demetriu Ciula, casarriu.

Alexandru Pop, sen., Nestor Varareanu, Alexandru Pop iun., Actaviu A. Cotuș, August A. Nicoră, Pompeiu German, Constantin Pop, Pompiliu Pipos, Emilian Pop, Romul Presia, Gavrilă Onișor, Vasiliu Dumbrăv.

Prețul intrării: I fl. de persoană, 2 fl. 50 cr. de familie de 3 membrii, ear' pentru ceilalți de fie-care câte 50 cr.

* (Zăpadă) În 17 Maiu n. a nins în Orșova. Și la noi s'nt muniții până jos acoperiți cu zăpadă.

Dela Mediaș se scrie că a ploaie amestecat cu ninsoare. În 7 Maiu, ni se scrie, că a nins și la Brașov.

Dela Simon, comuna colectivă Bran (în 8 Maiu 1882) ni se scrie: Joi noaptea spre Vineri în 6 spre 7 l. c. și Vineri în 7 Maiu, a cădut o zăpadă peste o urmă de mare, care a rupt pomii, sălciile și alți arbori nimicind chiar și legumile. Vineri noaptea spre Sâmbătă, în 7 spre 8 l. c. între tunete și fulgere a ploaie toată noaptea. Nu scim ce se va alege în urma acesteia oameni s'nt îngrijați.

Îndreptare. În revista politică din nrul trecut în pasagiul tradus din „Foarte Naplo” s'au strecurat nise erori foarte regretabile și cari strică tot înțelesul. Așa îndată la început este a se ceti: *Eu cestiunea de naționalitate nici odată nu o am considerat ca o cestiune de stat, sau de drept de stat, ci etc.*

În același pasagiul nrul 18 la sfârșit au ramas după cuvântul „ca” cuvintele: „el se amănțe pe naționalități cu „sdrobire”, ci” etc.

Loterie.

Mercuri 20 Maiu n. 1882.

Viena: **35 41 20 69 36**
 Timișoara: **41 90 35 37 84**

Bursa de Viena și Pesta

Din 20 Maiu n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.70	119.60
Renta de aur ung. de 4%	82.15	82.15
Renta de aur ung. de 3%	87. —	86.90
Impremutul drumurilor de fer ung.	134.25	134. —
I. emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	91.60	134. —
II. emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	111. —	91.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumurilor de fer orient. ung.	95.80	111. —
Obligatiuni ung. de răsucupărarea pământului	97.75	95.75
Obligatiuni ung. cu clausulă de sorțire	97.50	98.25
Obligatiuni urbariale tomoșine	98. —	98. —
Obligatiuni urb. toam. cu clausulă de sorțire	97.50	97.50
Obligatiuni urbariale transilvane	97.50	97.50
Obligatiuni urbariale orato-slavo-voivone	99. —	—
Obligatiuni ung. de răsucupărarea țecimii de vin	96.75	97. —
Sorți ungarești cu promisi.	118.50	118.75
Sorți de regularea Țisei	109.50	109.50
Datorie de stat austriacă în argint	76.60	76.60
Datorie de stat austriac. în hârtie	77.50	77.50
Renta de aur austriacă	94.40	94.40
Sorți de stat dela 1860	131. —	131. —
Acțiuni de bancă austro-ung.	828. —	828. —
Acțiuni de bancă de credit ung.	338.75	338.75
Acțiuni de credit austriac	343.90	343.90
London (pe poliția de trei luni)	119.90	119.95
Scrisori fonciari ale institutiunii „Albina”	—	99.30
Argint	—	—
Galbin	5.65	5.62
Na. oleon.	9.51	9.51
100 marcs nemțesii	58.60	58.60

Nr. 103. [83] 1—3

CONCURS.

Conform ordinăției consistoriale dte 31 Decemvre 1881 Nr. 3963 referitoare la ocuparea postului de capelan în comuna de classa III Bulbuc și filia Curpeni se scrie a doua oară concurs cu termenul de 30 de țile dela prima publicare în țăarul „Tel. Rom.”

Emolumentele s'nt:

Jumătate din venitele parohiali cari compute în bani dau suma de 180 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au să așterne petițiunile lor instruite în înțelesul dispozițiunilor statutului organic la oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Geogiului II până la termenul mai sus însemnat.

Secarămb 29 Aprilie 1882.

În conțelegere cu comitetul parohial concernente.

Sabin Piso m. p.
 protopresbiter.

Nr. 85. [82] 1—3

EDICT.

Ioan Țifrea de religiunea gr. or. din Slinnic, comitatul Sibiului, carele de trei ani au părăsit cu necredință pr legitima lui soția Ana născ. Enciu, tot de acolo, se citează prin aceasta, ca în termin de șese luni dela prima publicare a acestui edict s'vor se înfățișeze la subsemnatul scaun protopresbiterial ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența d'nsului se va decide procesul intentat contra-de cătră soția sa.

Sibiui, 29 Aprilie 1882.

Scaunul ppresbiterial gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de prima instanță.

Nr. 120 1882. [78] 2—3

EDICT.

Bucur Hanciu de religiunea gr. orientală din Sălște, comitatul Sibiului, carele de mai mulți ani au părăsit cu necredință pr legitima s'a soția Paraschiva născ. Oprea Herța, tot de acolo, fără a se scii ubicațiunea lui, se citează prin aceasta, ca în termin de trei luni, dela prima publicare a acestui edict s'vor se presen-

teze la subsemnatul scaun protopresbiterial ca for matrimonial de I-a instanță, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra-i de soția sa.

Sibiui, 4 Maiu 1882.

Scaunul protopresbiterial gr. or. al tractului Sălștei, ca for matrimonial de I-a instanță.

Sz. 4778 tkv. 1882. [80] 1—1

Ărverési hirdetésny.

Alulir kir, telekönnyvi hatóság rélr kiközirre tétetik, hogy Martin Dumitru végrehajtatának özvegy Ruszu Dumitru né szül. Anna I. Ion Márin végrehajtatás szendvő ellen 105 ft. 29/2, kir iránti végrehajtatás ügyében az özvegy Ruszu Dumitru né szül. Popa Anna nevére felvett a szelvényi I. rész 990. tjkében A. + 1—9. r. 2455, 3688, 4504, 5670/2, 5996/1 8361. 9028. 10335, 11673. hr. sz. és a szelvényi II. rész 231. tjkében A. + 2. r. 938. rész. ingadankora, valamint az özv. Ruszu Dumitru né szül. Popa Anna, B. r. s. n. u. Maria de Niامتو Maria nevére felvett a szelvényi 2035 tjkében A. + I. r. 9125. rész egész ingabona, melyeknek össz beszerése 601 ft. 50 kr tesz az 1882. évi Julius hó 29. napján d. r. 9 orakor a szelvényi iródban megtartott nyilvános árverésen következett feltételek alatt eladattai fognak u. m.:

1. Kikikilátási ár a fennebb kitett becsár, melyen alul is az árverésre kitöltött egyenként kikilátandó birtokok el fognak adattai.

2. Árverezni kívánók a végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlan beszárnak 10% készpénzben vagy ovadékképes papírban a kikilátott kezébe lenenni.

3. Vevő köteles a vételár két egyenlő részletben, és pedig: az elsőt az árveréstől számított 15 nap alatt, a másodikot ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, minden egyes vételár részlet után az árverés naptól számított 6%, kamatokkal együtt a helybeli kir. adó mint bírói letéti pénztárnál letézteni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

4. Az árverés jogörre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokba lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől éi illetik, de a tulajdonjog bekelezése csak a vételár és kamatainak teljes letézése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

5. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelte felek bármelyikének kérelmére, az 1881-évi 60. t. c. 185. § értelmében vevő veszelőre és köllségére bánatpénzének elvesztéséig megállhatlanul árverés alá hocsátatni, és az előbbi becsarón alul is eladattai fog.

A nagszobeny kir. törvényszék mint telekönnyvi hatóság 1882. majus hó 5 tartott üléséből.

Ormay, elnök. Mihály, jegyző.

Sz. 36. ch. 1882. [77] 3—3

Palýzati hirdetésny.

Vizakna rendezett tándeny város képviselők testületének 1882-ik év május haa 11-én tartott rendkívüli közgyűlése 58. számú határozata alapján, Vizakna város tándeny-áll, haldozás következőben úresedőbe jött 1-sőt tándenyok, évi 600 forint javadalmazott állomásra — mely az árvaszéki és katona ügyi eladóit teendikkkel van egybe kövte, — egyenlő pályázat hirdetteik; felhivatnak pályázni kívánók, hogy a magyar német és román nyelvből ismereteiket, és az 1877-ik évi XX. t. c. 180. § sában megszabott kellekettek beigazolók okmányokkal felszerelt folyamodványaikat folyó 1882-ik évi május haa 25-ik napjáig beázolják alulirt polgármesteri hivatalhoz nyujtsák be.

A jelzett határ időn túl beérkezett folyamodványok tekintetbe nem vételnek.

A választás -vizsagvathatalnan folyó 1882 ik év Május hó 27-én fog mezejtetni.

Vizaknán 1882 május hó 12-én.

Szecs József m. p., polgármester.

PROAȘTE DE FOC și requisite de stins

de ale firmei Friedr. Seltenhof & Sohn în Odenburg, se recomandă pe lângă condițiunile și prețurile cele mai favorabile prin reprezentanța sa în Transilvania. Se află la

Andreas Rieger, fabrică și deposit de mașino și requisite agr. cole, privative de ferării. Sibiui.